

jeg er af den Opfattelse, som Landbokommissionens Flertal ogsaa har fremhævet stærkt i sin Betænkning, at det dog kun undtagelsesvis vil blive Tilfældet, at der vil blive Tab. Det kan være, at der er noget i, som det ærede kongevalgte Medlem fremhævede, at der i Forslaget, som det foreligger, mangler betryggende Garanti for, at Ejendommene ikke blive for dyre. Jeg tror ganske vist ikke, der er nogen Fare for, at Landarbejderen skal laane adskilligt mere, end han har Brug for, eller spekulere paa Børsen med Næsten, det tror jeg ikke, men det kan jo være, at der i den Henseende mangler nogen Garanti; i alt Fald er der jo langt fra den Garanti i Folketingets Forslag, som der var i Landbokommissionens Forslag, idet Landbokommissionen jo har sørget for en meget omhyggelig Taksation. Det kan jo være, der i denne Henseende er en Mangel. For Næsten forudsætter jeg jo, at disse Amtskommissioner, som nu ere bestemte til at være permanente, og som jo snart ville faa et temmelig indgribende Kendskab til Forholdene, ville kunne afgive et temmelig paalideligt Skøn om, hvorvidt disse Ejendomme ere for dyre eller ikke. Men kommer man altsaa ad en eller anden Vej til at faa fornøden Sikkerhed herfor, tror jeg, det maa erkendes, at netop saadanne Ejendomme, paa hvilke der kan holdes et Par Køer, ere nogle af de solideste Pantet, der overhovedet kunne faas i Landet, og det er ogsaa dem, der under de nedadgaende Konjunkturer i Landbruget kun ere faldne overmaade lidt i Pris. Jeg tror derfor, at Statens Risiko i saa Henseende ikke vil faa nogen stor Betydning, og jeg vil haabe, hvis vi saa denne Reform gennemført, at saa de 5 Aar, for hvilke Loven skal gælde, vil vise dette og vil kunne føre til, at man med Tryghed vil kunne gaa til en Fortsættelse og til en Fortsættelse, der vil stille endnu mindre Krav til Statskassen end dette.

Jeg vil paa det bedste anbefale denne Sag til videre Fremme. Og jeg vil føje en Ting til. Der blev sagt af det ærede kongevalgte Medlem, at disse sociale Love skulde jo blandt andet have den Opgave at imødegaa den Agitation, som drives mellem Landarbejderne for at vække Misfornøjelse blandt dem. Det ærede Medlem mente, at det var kun lidt, der i den Henseende var naaet, og netop dette, at det var saa lidt, burde maaske opfordre til at være noget forsigtig med at gaa videre. Jeg tror nu ikke, man skal blive for tidlig træt af dette. Naar man virkelig i den Henseende gør, hvad der er ret og godt, saa skal man ikke være saa bange for, om ogsaa gode og forstandige

Ting kunne misbruges i Agitationens Tjeneste. Al den Slags faar en Ende; det gode og det solide, det rigtige og det sunde holder i Længden. Men saa skulde man ogsaa gerne ved denne Lejlighed give denne Lov en saadan Skikkelse, at den ikke mere end nødvendigt skulde kunne bruges i den Agitations Tjeneste, og det tror jeg ikke man gør, dersom man stiller for store Fordringer til den Kapital, som den enkelte Arbejder skal begynde med. Saa vil man bringe megen Skuffelse blandt de fattige Landarbejdere, og man vil vække megen Misfornøjelse i Stedet for Tilfredshed. Jeg anbefaler altsaa Sagen paa det bedste, og jeg vil haabe, at den grundige Overvejelse, som det ærede Medlem for 9de Kredts (Mourier-Petersen) anbefalede, ikke skal være grundigere, i hvert Fald ikke mer langvarig, end at det maatte kunne lykkes endnu i denne Samling at faa Sagen fremmet her og saa forsøgt ved nærmere Forhandling med det andet Ting at komme til en tilfredsstillende Løsning.

Mhlefeldt-Laurvig: Efter de mange Bemærkninger, der ere fremkomne om dette Lovforslag, skal jeg, særlig da jeg i saa Henseende kan slutte mig til de Udtalelser, der ere fremkomne fra det ærede kongevalgte Medlem (Sage) og det ærede Medlem for 9de Kredts (Mourier-Petersen), der havde Ordet i Dag, blot tillade mig nogle ganske korte Bemærkninger. Naar den ærede Taler, der sidst havde Ordet, hystrede, at han var tilfreds med, at den højtærede Landbrugsminister tog sig med Svær af dette Lovforslag, saa maa jeg tilstaa, at jeg ikke deler hans Anskuelse. Jeg maa tilstaa, at jeg vilde ønske, at den højtærede Minister havde taget sig noget mindre af dette Lovforslag, saa at vi i alt Fald ikke havde faaet det op i den Skikkelse, hvori det er kommen. Det forekommer mig nemlig, at det er et temmelig uheldigt Lovforslag. Jeg forstaaer saa godt Lovforslagets Oprindelse — jeg kan næsten sige, at jeg ser, hvorledes det er født; thi vi ude paa Landet, der i de senere Aar have været til Stede ved Landbosforeningernes Møder, have hørt saa mange Ytringer af denne Slags, saa at det ingenlunde er noget nyt for os, hvorledes slige Ting komme frem fra Begyndelsen. Jeg er overbevist om, at der ikke har været noget Møde i en Landbosforening, og jeg kan næsten sige, der har ikke været nogen Landbosforeningsmiddag efter en Generalforsamling, hvor der ikke har fundet en Forhandling Sted imellem Medlemmerne; og de have yttret deres Vængstelse for Landbrugets Udvikling og blandt andet